

Slovenija na usodnem razpotju: čim hitreje do nove vlade!

12.5.2014

V času politične krize se pojavljajo različna mnenja o pravem terminu predčasnih volitev. Med stališči je tudi tako, da je mogoče počakati do jeseni. Na Gospodarski zbornici Slovenije (GZS) poudarjamo, da aktualne gospodarske razmere ne dopuščajo čakanja na novo vlado.

Gospodarska zbornica Slovenije zato opozarja: rast BDP res prebuja optimizem, a napovedi rasti so prenizke za zmanjševanje brezposelnosti, naloge, ki jih moramo opraviti, pa so zahtevne. Gospodarstva konkurenčnih držav rastejo hitreje. Slovenija je na usodnem razpotju, ko se mora hitro odločiti, ali bo ugodne razmere izkoristila za pravo okrevanje, ali pa bo zapravila lepo priložnost, da si ustvarimo lepšo prihodnost od sedanjih razmer.

A. 5 razlogov, zakaj so napovedi za Slovenijo v zadnjih mesecih boljše

a. Izvozni obeti so dobri. Kratkoročno. Evropski indeks nabavnikov je na najvišji ravni v zadnjih treh letih in se krepi vse od druge polovice leta 2013. Stroški vhodnih materialov zaradi močnega evra padajo. Tudi južnoevropski trgi, ki se prebijajo iz intenzivnih programov krčenja javnofinančnih izdatkov, se krepijo.

b. Cenejše zadolževanje države. Slovenija se zadolžuje po najnižji obrestni meri od leta 2007. Uživa povrnitev zaupanja tujih finančnih investitorjev. Država si je zagotovila denar za financiranje primanjkljaja v tekočem letu. Vendar pozor: obresti padajo tudi vsem drugim državam.

c. Gradbeništvo se prebuja. Vrednost opravljenih del se od oktobra 2013 naprej povečuje po krepki dvostopenjski rasti. Toda glavino izboljšanja predstavljajo javni gradbeni inženirski objekti za obnovo komunalne infrastrukture, sofinancirani z evropskimi sredstvi.

č. Boniteta raste. Bonitetne agencije in makroekonomski inštituti so izboljšali pričakovanja o slovenski ekonomiji. Za letos nam vsi napovedujejo pozitivno, a nizko gospodarsko rast.

d. Likvidnostni krč popušča. Število pravnih oseb z neporavnanimi obveznostmi je medletno nižje za 9,2 %. Število blokiranih računov je nižje za četrtno.

Zaključek: nekaj znanilcev ohlajanja krize je spodbudnih, toda povezani so pretežno z boljšimi obeti na tujih trgih, ne toliko zaradi ukrepov, ki smo jih izvedli v Sloveniji.

B. 5 razlogov, zakaj čim prej potrebujemo novo vlado, ki mora hitro ukrepati

a. Zaposlitvene in demografske škarje. Resda število brezposelnih v zadnjih dveh mesecih pada, toda medletno je višje za 4,1 odstotka. Število delovno aktivnih je nasprotno upadlo za 0,8 odstotka. Demografske škarje se še vedno odpirajo: število upokojencev se je povečalo za 1,4 odstotka, število

zavarovancev je nasprotno upadlo za 1,4 odstotka. Smo rekorderji v zgodnjem upokojevanju. Imamo najnižji delež aktivnih v starostnem obdobju od 55 do 64 let.

b. Padec potrošnje. Pri porabi na drobno smo v prvem četrtletju beležili 4. največji padec v EU (-1 odstotek). V EU-28 je bila rast nasprotno +1,6-odstotna.

c. Vzhodno tveganje. Nova tveganja za naše izvoznike postajajo resničnost. Ruski rubelj je v enem letu izgubil petino, ukrajinska valuta polovico vrednosti. Naša podjetja uživajo močan tržni položaj na teh dveh trgih.

č. Zadolžitveni krč podjetij. Obrestne mere posojil za podjetja so v Sloveniji še vedno višje kot v evropski monetarni uniji, in sicer za tretjino oziroma za 1,5 odstotne točke. Delež zamud pri odplačevanju posojil ostaja visok pri 13,2 odstotka.

d. Breme večjega dolga. V zadnjih petih letih smo močno povečali zadolženost. Dolga je za 13.500 evrov na prebivalca oziroma 33.750 evrov na delovno aktivnega prebivalca. Dolžniško breme (razmerje med dolgom in BDP) narašča vse dotlej, dokler gospodarska rast ne preseže stroškov obresti (4 odstotke). Zaradi novih davkov se dan davčne svobode premika proti drugi polovici leta.

Zaključek: Četudi imamo spet rahlo gospodarsko rast, se breme vseh davkoplačevalcev in prebivalcev še vedno povečuje. Brez strukturnih reform ne bomo izkoristili ugodnih razmer na tujih trgih. Posledično bomo čez čas spet sami krivi za novo poglobitev krize.